

חיים משותפים, איך עושים את זה?

משרד החינוך מקדם פעילויות הפגשה בין קבוצת בחברה הישראלית. בקישור ניתן ללמוד על מבחר מודלים ומיזמים לפעילויות הפגשה.

מניסיון ליווי והפעלה של מפגשי חיים משותפים בין בתי ספר במגזרים שונים למדנו כי על מנת שתהליך ההפגשה יהיה משמעותי ומוצלח, יש להיערך אליו באופן מתאים. לשם כך, פותחו דגמי פעילות הכוללים התייחסות לשלבי ההכנה למפגשים, למפגשים עצמם ולפעילות בעקבותיהם.

במסגרת זו, המטה מסייע לביצוע הפעילויות בליווי תוכני ומקצועי על ידי צוות ההדרכה המחוזי והארצי ובסבסוד חלקי של פעילויות.

באתרי המטה מרוכזים חומרי למידה העוסקים בקיום מפגשי חיים משותפים, ומותאמים [לשכבות הגיל השונות](#).

בנוסף, מסייעים מדריכי המטה למורים המובילים בבתי הספר להתאים את התכנים החינוכיים ואת דגמי הפעילויות לצרכים הייחודיים של כל בית ספר. בעמודים הבאים תוכלו לראות את עיקרי הפעילויות המשותפות המוצעות.

לימוד משותף בתחומי דעת שונים

לימוד משותף של תלמידים ממגזרים וזרמים שונים במערכת החינוך מקדם את המפגש בין אזרחים מרקעים שונים בישראל, תוך שמירה על זהותם הייחודית וחיזוק הלכידות החברתית. הלימוד המשותף מאפשר יצירת היכרות בלתי אמצעית ומתמשכת בין תלמידים מצמדי בתי ספר ובכך, מסייע להפחתת דעות קדומות וגזענות ומקדם שוויון הזדמנויות, שיפור ההישגים הלימודיים של הלומדים ושימוש בחדשנות טכנולוגית. הלמידה מתבצעת בתחומים שונים, וביניהם: מתמטיקה, אמנות, מוזיקה, השפות עברית וערבית, אנגלית, אזרחות ועוד. במסגרת פעילויות אלו מטעם המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים, נוצרת הפגשה של למעלה מ-25,000 תלמידים מקבוצות שונות בחברה הישראלית מדי שנה. פעילויות אלו משולות לזרעים הנטמנים באדמה ומניבים את אט אט פרי. המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים מקיים, בשיתוף עם גופים שונים כמו מט"ח ומכון מופ"ת הכשרה לצוותים חינוכיים בנושא לימוד משותף, על בסיס ניסיון שנצבר בעולם.

הדגמים המרכזיים ללימוד משותף הם:

1. לימוד משותף על פי המודל הצפון אירי: התכנית "לימוד משותף" של ערבים ויהודים בהובלת צוות המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים במשרד החינוך, צוות אזרחות, חינוך אזרחי וחיים משותפים במט"ח והרשות/המחוז פועלת כיום במספר יישובים בארץ, ביניהם ירושלים ורמלה, השרון והמשולש. התכנית מבוססת על עקרונות הלימוד המשותף בצפון אירלנד תוך התאמה לייחודיות הקבוצות השותפות הלוקחות חלק בתהליך.

2. תכנית tec4schools: תכנית חדשנית של מרכז TEC להובלת שינוי חברתי באמצעות הוראה ולמידה שיתופית, מקוונת ורב-תרבותית, באמצעות שיח בין-דתי ובין-תרבותי בחברה הישראלית על כל גווניה. התכנית מובלת על ידי המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים ומרכז TEC ומופעלת במעל ל-100 בתי ספר.

3. חיים משותפים באומנויות (מוזיקה, אמנות חזותית ותיאטרון): תכנית יוקרתית הנותנת מענה לחסך הקיים במגזר הערבי במגמות מוסיקה. התכנית כוללת תהליך של הכרות ושיתוף פעולה בין המורים והתלמידים במגזר היהודי והערבי. התכנית היא פרי של שיתוף פעולה של המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים עם אגף אומנויות, מכון מרחבים, קרן מורנינגסטאר, וביה"ס רימון לאומנות עכשווית.

חיים משותפים, איך עושים את זה?

חיים בעיר מעורבת

מציאות החיים בישראל מזמנת מפגשים של מגזרים שונים ב מרחב מוניציפלי משותף או במרחבים סמוכים.

במסגרת פעילות "חיים משותפים בערים משותפות" אנו פועלים לייזום וטיפול מיזמים של פעילויות רב-גילאיות מתמשכות ברמה עירונית, מפגשים בין קבוצות, שותפויות בין בתי ספר, עידוד שיח רב תרבותי ופעילות עירונית משותפת למען הכלל.

המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים פועל בין היתר בערים: רמלה, לוד, חיפה ועכו.

בתי ספר תאומים

יוזמת 'בתי ספר תאומים' נועדה לפתח תחושת מחויבות משותפת והדדית ללכידות החברתית ולאזרחות המשותפת במדינת ישראל באמצעות יצירת מרחבים חינוכיים משותפים בין בתי ספר אחים/תאומים ממגזרים שונים.

הפעילויות תקדמנה אורח חיים משותף לאורך זמן במרחב הלימודי, החברתי והתרבותי וישתפו פעולה בהיבט הפורמלי והבלתי פורמלי.

היוזמה משותפת למטה לחינוך אזרחי במזכירות הפדגוגית ומינהל חברה ונוער.

מפגשים בין קבוצות

הזדמנות נוספת לפעילות חיים משותפים ועידוד דיאלוג בין קבוצות, היא קיום מפגשים לוו-שיח בין קבוצות או בתי ספר סביב נושאים משותפים וביניהם, בין השאר:

עידוד שיח רב תרבותי ועיסוק בנושאי חינוך אזרחי-דמוקרטי, דיאלוג באמצעות אומנות ויצירה, דיאלוג דרך קולנוע – בשיתוף הפיקוח על הוראת הקולנוע, דיאלוג באמצעות ספורט, דיאלוג באמצעות ארכיאולוגיה.

יחידת השכלה כללית לכיתות י'

המטה פיתח יחידות השכלה כללית המעודדות הדברות והתמודדות עם דעות קדומות וגזענות תוך דגש על חינוך אזרחי. יחידות השכלה כללית

לרשות בתי הספר הדרכה פרטנית ו/או קבוצתית בהתאם ליחידה ומערכי שעור ושעות השתלמות בבתי הספר או בפיסג"ה- בהתאם להיקף הנרשמים. ניתן לשלב יחידות השכלה אלו עם פעילות חיים משותפים. **אקטואליה בכיתה** עיסוק באירועים אקטואליים מהארץ ומהעולם, שיוצגו לכיתה ע"י התלמידים בדיון המשלב ידע, נתונים, דילמות וערכים, תוך ניהול שיח מכבד. התכנית מעודדת את התלמידים לקדם אקטיביזם חברתי.

מניעת גזענות, אפליה ודעות קדומות ביחידה מושם דגש על הכרות עם התופעה בכלל ובמדינת ישראל בפרט, תוך דגש על עידוד התלמידים לפעולה - גינוי ומניעה של תופעות גזעניות כיחידים ובקבוצות. **ציוני דרך חינוך אזרחי-דמוקרטי:** היכרות עם ערכים דמוקרטיים ואזרחיים תוך התמקדות בימי לוח אזרחיים. ניתן למידה משמעותית ומעורבות חברתית - לשלב עריכת ימי שיא כחלק מלימוד היחידה